

Geografia

Poziom rozszerzony

Zadania **1–13** wykonaj na podstawie załączonej barwnej mapy.

1. Zapisz skalę liczbową mapy „Małopolski przełom Wisły” w postaci skali mianowanej.
Obliczenia:

? **1** pkt

Skala mianowana:

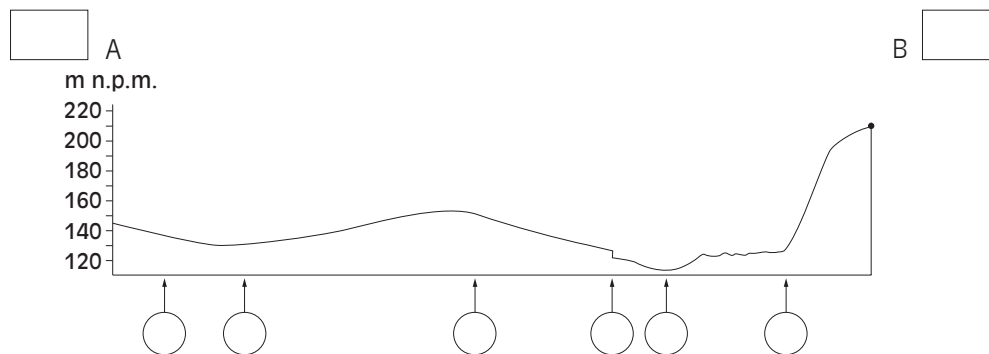
2. Turysta chce zwiedzić pieszo okolice Janowca. W tym celu wybrał z mapy trasę od przystanku autobusowego w Janowcu do przystanku autobusowego w Oblasach. Oblicz rzeczywistą długość drogi i czas, w którym turysta ją przejdzie, wiedząc, że w ciągu godziny pokonuje on trasę długości 4 km.
Obliczenia:

? **3** pkt

Długość trasy:

Czas przejścia:

Wykres do zadań **3 i 4**

3. Przekrój topograficzny wykonano wzdłuż linii AB. W odpowiednie miejsca (kółka) wpisz numery, którymi oznaczono podane obiekty.

? **3** pkt

Obiekty:

1. skarpa,
2. droga polna,
3. rzeka Wisła,
4. droga drugorzędna,
5. zielony szlak turystyczny,
6. droga główna nr 824,
7. ciek.

4. Uzupełnij profil topograficzny, wpisując kierunki świata w prostokąty.

? 1 pkt

5. Wymień dwa miejsca, w których znajdują się kamieniołomy. Podaj element środowiska, który sprzyjał ich lokalizacji.

? 3 pkt

Miejsca lokalizacji kamieniołomów:

1.

2.

Element środowiska:

6. Oblicz wysokość względną w polu G4.

? 1 pkt

Obliczenia:

Wysokość względna wynosi:

7. Podaj nazwę obiektu geograficznego o współrzędnych 51°19`30``N, 21°54`E.

? 1 pkt

.....

8. Porównaj cechy elementów środowiska przyrodniczego i zagospodarowania terenu pól C4 i H6.

? 4 pkt

	Pole C4	Pole H6
Elementy środowiska przyrodniczego:		
1.		
2.		
Zagospodarowanie terenu:		
1.		
2.		

9. Podaj nazwę genetycznego typu jezior występujących w polach: D3, E2-F2, G4.

? 1 pkt

.....

10. Zaplanuj pieszą wycieczkę niebieskim szlakiem z Bochotnicy (pole G6) do Męcierzyna (pole B8), uwzględniając: kierunek marszu, rodzaje dróg, pokrycie terenu, mijane obiekty turystyczne.

? 5 pkt

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

11. Zakreśl nazwę miejscowości leżącej najbardziej na wschód od Kazimierza Dolnego.

- A. Jeziorszczyzna
- B. Góry III
- C. Skowieszynek
- D. Dębniak

? 1 pkt

12. Porównaj przydatność rolniczą obszarów położonych po prawej i po lewej stronie Wisły. Uwzględnij po jednym czynniku przyrodniczym i pozaprzyrodniczym, wpływającym na rozwój rolnictwa.

? 6 pkt

Czynnik	Obszary położone po prawej stronie Wisły	Obszary położone po lewej stronie Wisły
przyrodniczy		
pozaprzyrodniczy		

13. W okolicach Kazimierza Dolnego nagromadzone zostały pokłady lessów, często o grubości ponad 20 m. Podaj po jednym przykładzie wpływu tego czynnika przyrodniczego na:

? 6 pkt

a) gleby

.....

.....

b) budownictwo

.....

.....

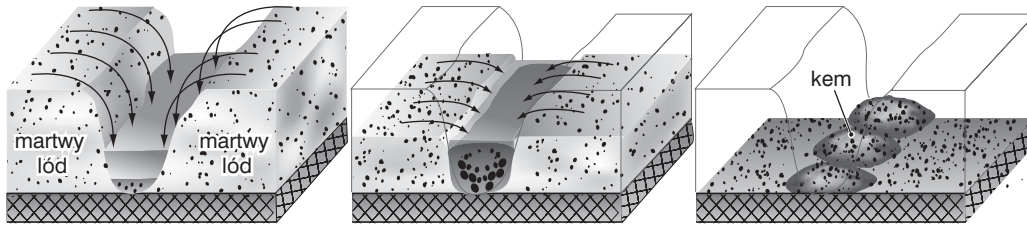
c) turystykę

.....

.....

14. Rzeźba powierzchni Ziemi jest efektem działania różnych procesów, z których jeden został przedstawiony na rycinie. Na jej podstawie wykonaj polecenia.

? **3** pkt

- a) Podaj nazwę czynnika rzeźbotwórczego, który przyczynił się do powstania kemu
- b) Podaj nazwę jednego z procesów, które przyczyniły się do utworzenia tej formy terenu
- c) Przedstaw etapy powstawania kemu.

.....

15. Podaj typ jezior występujących w północnej części Polski.
 Wyjaśnij, dlaczego północna część Polski ma największą jeziorność w kraju.
 Typ jezior:

? **2** pkt

Wyjaśnienie:

.....

16. Wskaż, w którym mieście: w Rydze (56°57`N, 24°06`E) czy w Londynie (51°32`N, 0°06`W), będzie można wcześniej oglądać wschód Słońca. Odpowiedź uzasadnij.

? **2** pkt

Wschód Słońca wcześniej można oglądać w

Uzasadnienie:

.....

17. Podaj nazwy terminów i daty dni, w których na półkuli północnej dzień jest:

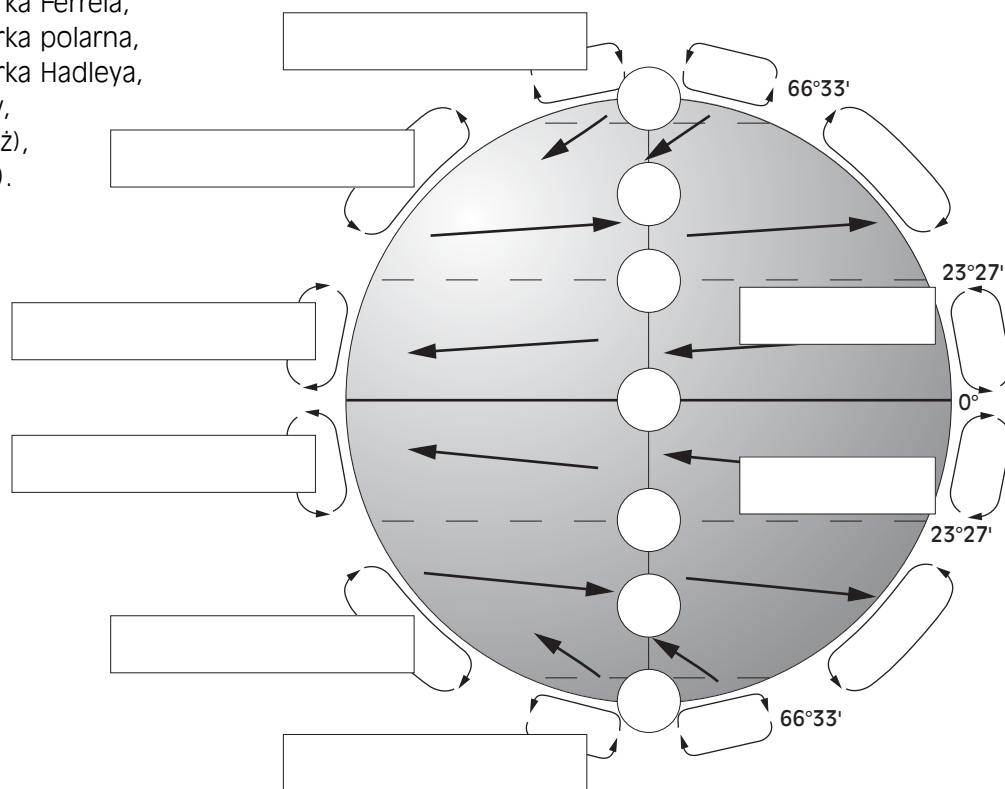
? **3** pkt

- a) najdłuższy:
- b) najkrótszy:
- c) równy nocy:

5 pkt

18. Uzupełnij rycinę, wpisując przy odpowiednich szerokościach geograficznych następujące informacje:

- komórka Ferrela,
- komórka polarna,
- komórka Hadleya,
- pasaty,
- W (wyż),
- N (niż).

19. Rozpoznaj strefę klimatyczną i typ klimatu miejscowości opisanych w tabeli na podstawie zamieszczonych danych klimatycznych.

5 pkt

Miejscowość		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Rok
Rzym	t	6,9	7,9	10,7	13,9	18,1	22,1	24,7	24,6	21,6	16,5	11,6	8,5	15,8
	o	77	89	78	77	64	47	14	22	68	129	116	106	887
Kisangani	t	25,7	25,4	26,1	26,2	25,8	25,2	24,5	24,7	25,1	25,2	25,2	25,1	25,3
	o	53	84	178	157	137	114	132	165	183	218	198	84	1705
McMurdo	t	-3,6	-8,7	-18,5	-22,5	-23,1	-24,6	-27,2	-29,0	-23,4	-20,4	-9,6	-3,7	-17,9
	o	11	4	6	6	13	5	5	11	12	8	6	7	94
Dakhla	t	12,5	15,0	18,6	23,5	28,6	30,5	30,8	30,9	28,2	24,7	19,8	15,0	23,2
	o	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Budapeszt	t	-1,1	1,0	5,8	11,8	16,8	20,2	22,2	21,4	17,4	11,3	5,8	1,5	11,2
	o	42	44	39	45	72	76	54	51	34	56	69	48	630

Rzym

strefa klimatyczna –

typ klimatu –

Kisangani

strefa klimatyczna –

typ klimatu –

McMurdo

strefa klimatyczna –

typ klimatu –

Dakhla

strefa klimatyczna –

typ klimatu –

Budapeszt

strefa klimatyczna –

typ klimatu –

20. Na podstawie własnych wiadomości oraz fragmentu tekstu dotyczącego mgieł w górach wykonaj podane niżej polecenia.

Gęstość mgły może być bardzo różna, widoczność waha się zazwyczaj od 50 do 100 metrów, lecz nierzadko wynosi zaledwie kilka metrów. Mgła jest zazwyczaj zimna i wilgotna, a często towarzyszy jej uporczywa mżawka powodująca oblodzenia skał i traw. Głównym niebezpieczeństwem, jakie w górach powoduje mgła, jest utrudniona orientacja w terenie, niekiedy przy gęstej mgle całkowita niemożliwość ustalenia miejsca pobytu i dalszej drogi. Pamiętać należy, że mgła rozprasza zdradliwie nie tylko światło, ale również fale akustyczne. Działa też niezwykle deprymująco na psychikę człowieka, wyolbrzymia kontury skał, drzew itp.

Na terenach płaskich (hale, połoniny) w czasie mgły głos rozchodzi się ze zwielokrotnioną siłą, powodując złudzenie akustyczne, iż rozmawiający znajdują się bardzo blisko, odwrotnie niż w rzeczywistości. Przeciwnie rzecz się ma na terenach zamkniętych (las, między skałami).

Bardzo często na otwartym terenie – halach, połoninach – turyści w gęstej mgle zaczynają zataczać duże koła. Błądzący w takim terenie zazwyczaj zataczają krąg w lewo i mniej więcej na 200 metrów marszu zbaczają około 20 metrów w lewo. (...)

<http://www.e-gory.pl>

6 pkt

a) Przedstaw warunki meteorologiczne, w których tworzy się mgła.

.....

.....

.....

.....

.....

b) Podaj dwa znane ci typy mgieł.

1.

2.

c) Wymień dwa niebezpieczeństwa, na jakie narażeni są turyści wędrujący w górach w terenie pokrytym mgłą.

1.
2.

d) Przedstaw, w jaki sposób powinni się zachowywać turyści wędrujący grupą w górach we mgle.

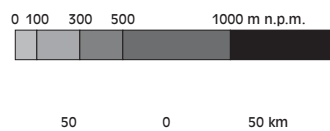
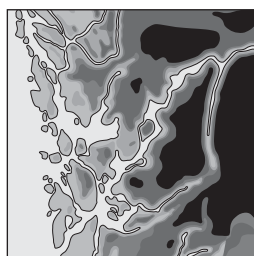
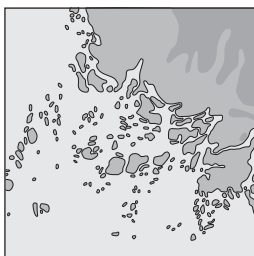
.....

.....

.....

21. Na podstawie rycin przedstawiających typy wybrzeży morskich wykonaj podane niżej polecenia.

5 pkt

A B

a) Rozpoznaj typy wybrzeży i wpisz pod rysunkami ich nazwy.

b) Podaj dwa podobieństwa i dwie różnice między przedstawionymi typami wybrzeży.

Podobieństwa:

1.
2.

Różnice:

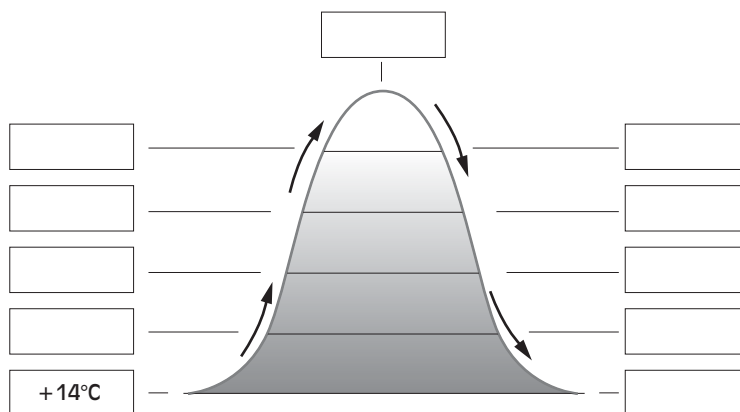
1.
2.

22. Uzupełnij rycinę ilustrującą zjawisko fenowe.

3 pkt

a) Po odpowiedniej stronie stoku narysuj tworzące się chmury dające opad.

b) Oblicz i wpisz w odpowiednie miejsca temperaturę na obu stokach, pamiętając, że linie są poprowadzone na danej rycinie co 500 m, a wzgórze wznosi się od poziomu morza.

23. Przyporządkuj skałom wyjściowym po jednej spośród następujących skał metamorficznych: marmury, kwarcyty, gnejsy.

? 2 pkt

Skały wyjściowe	Skały metamorficzne
granity	
piaskowce	
wapień	

24. Klimat Polski jest kształtowany przez stałe i sezonowe ośrodki baryczne. Zaznacz odpowiednie skróty, charakteryzujące układy baryczne, które oddziałują na klimat Polski.

? 2 pkt

Znaczenie skrótów: W – wyż baryczny, N – niż baryczny, St – układy baryczne oddziałujące na obszar Polski przez cały rok, Se – układy baryczne oddziałujące na obszar Polski sezonowo.

- a) islandzki – N, W, St, Se
- b) azorski – N, W, St, Se
- c) wschodnioazjatycki – N, W, St, Se
- d) południowoazjatycki – N, W, St, Se

25. Oznacz literą P zdania prawdziwe, a literą F – zdania błędne.

? 2 pkt

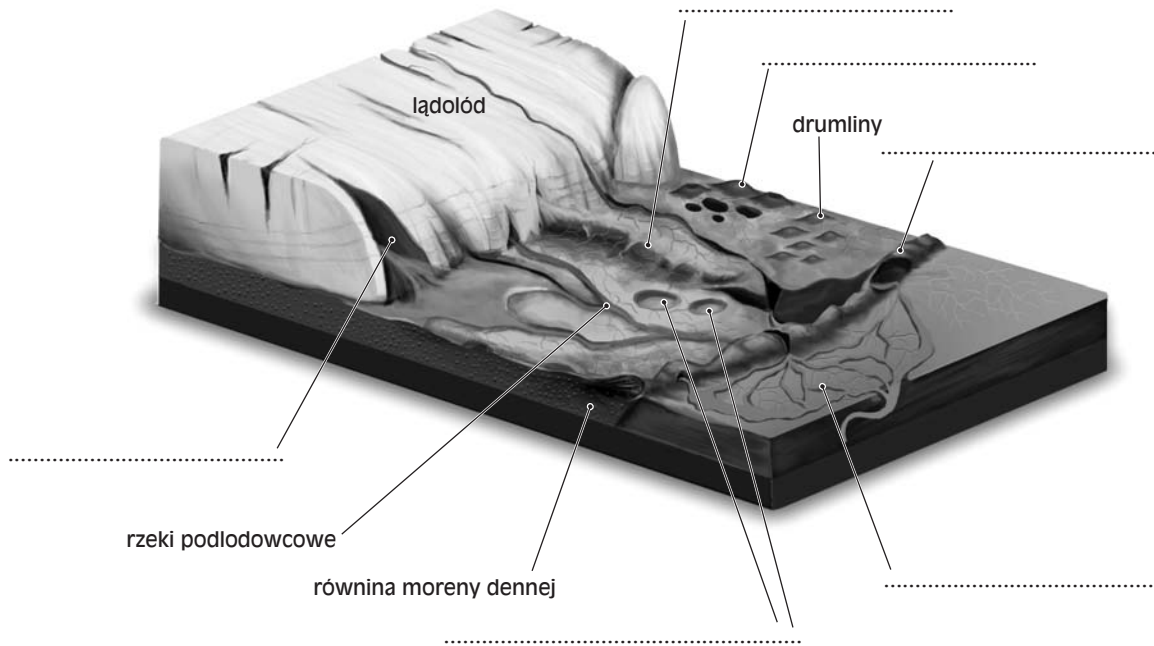
- a) Doliny U-kształtne powstają w wyniku przekształcenia przez lodowce górskie V-kształtnych dolin rzecznych.
- b) Cechą charakterystyczną mutonów (barańców), będących pagórkami ogładzonymi przez przesuwający się lód, jest stromy stok od strony nasuwającego się lodowca.
- c) Pradoliny odprowadzały wody z topniejących lodowców do mórz.
- d) W kotłach polodowcowych zazwyczaj znajdują się jeziora cyrkowe.
- e) Morenami nazywamy osady fluwioglacjalne.

26. Zaproponuj trzy działania prowadzące do zmniejszenia emisji gazów i pyłów do atmosfery.

1.
.....
2.
.....
.....
3.
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

27. Na podstawie przedstawionej ryciny wykonaj polecenia.

5 pkt

a) Uzupełnij rysunek, wpisując nazwy odpowiednich form polodowcowych tworzących się w strefie marginalnej lodowca. Posłuż się następującymi nazwami: wał moreny czołowej, kemy, oczka, oz, sandr, brama lodowcowa.

b) Wypisz z ryciny trzy akumulacyjne formy fluwioglacjalne.

.....

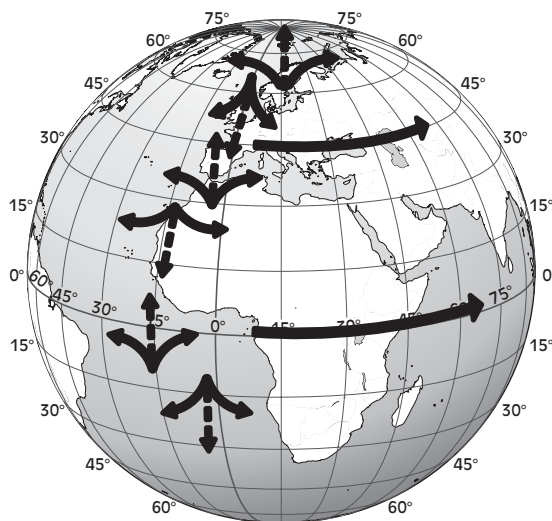
.....

.....

.....

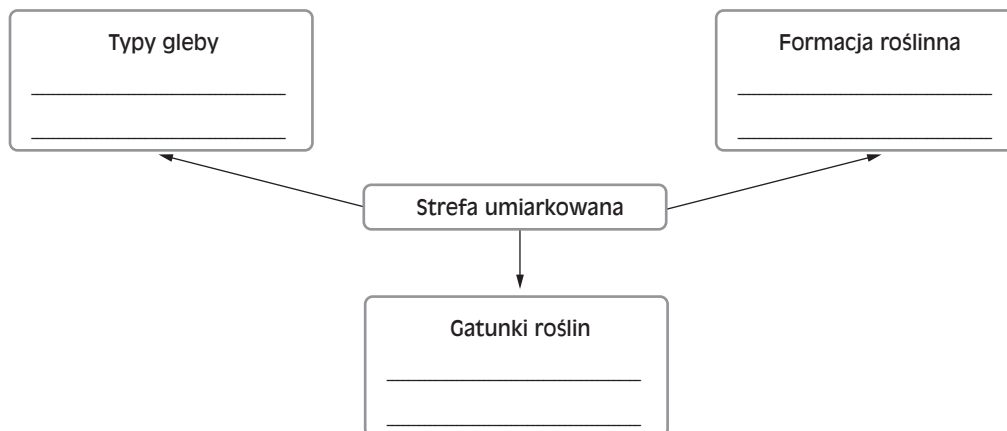
28. Na załączonym rysunku wykreśl te strzałki, które nie pokazują rzeczywistego odchylenia ciał w ruchu, spowodowanego działaniem siły Coriolisa.

2 pkt

29. Z podanych określeń wybierz i wpisz we właściwe rubryki po dwa dotyczące strefy umiarkowanej. Pojęcia: makia, żółtoziem, step, pustynia, dąb, czarnoziem, tundra, bielica, jodła, less, sawanna, tajga.

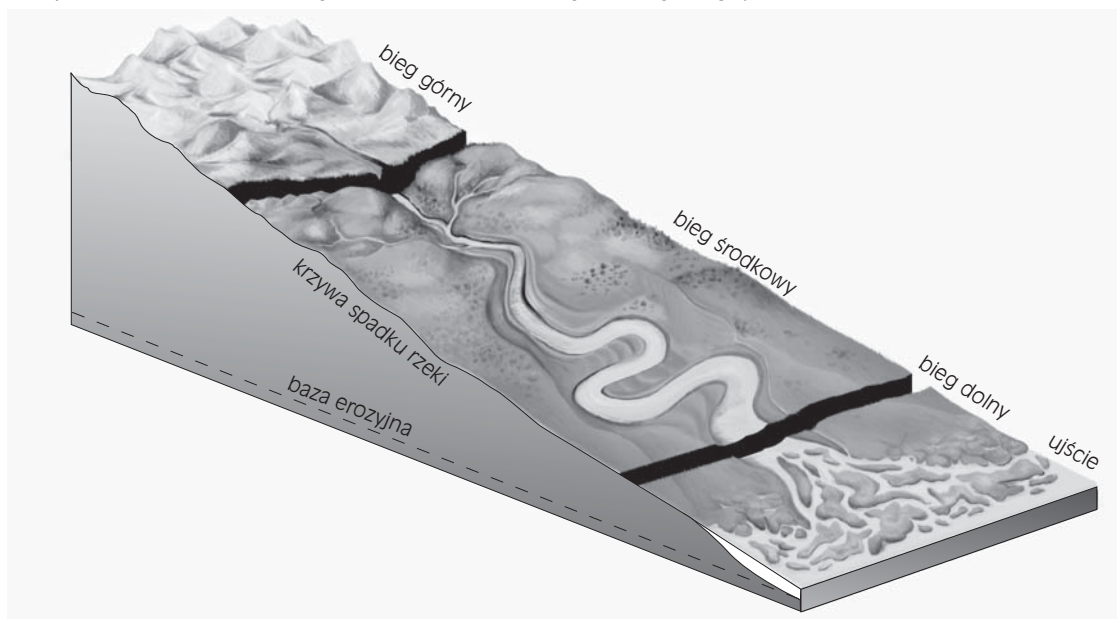
? **3** pkt

30. Rycina przedstawia krzywą biegu rzeki. Do odcinków biegu rzeki dopisz dominujące w nich procesy rzeźbotwórcze (wybierz spośród podanych).

? **2** pkt

Procesy rzeźbotwórcze: erozja boczna, akumulacja, erozja wgłębna.

- A) bieg górny –
- B) bieg środkowy –
- C) bieg dolny –
- D) ujście –

31. Wyjaśnij pojęcie rolnictwa ekologicznego. Oceń warunki rozwoju tego rolnictwa w Polsce, biorąc pod uwagę dwa czynniki przyrodnicze i dwa pozaprzyrodnicze.

? **5** pkt

Wyjaśnienie:

Ocena warunków rozwoju:

.....

.....

.....

.....

.....

32. Zapisz w tabeli pozytywne i negatywne skutki zastosowania we współczesnym świecie Internetu – telekomunikacji komputerowej.

? **2** pkt

Skutki pozytywne	Skutki negatywne
1.	1.
.....
2.	2.
.....

33. Do podanych kręgów kulturowych świata dobierz odpowiednie elementy (uwaga: jeden element nie będzie przyporządkowany).

? **3** pkt

A) indyjski	1) bramini
B) chiński	2) Aborygeni
C) australijski	3) jazz
	4) konfucjanizm

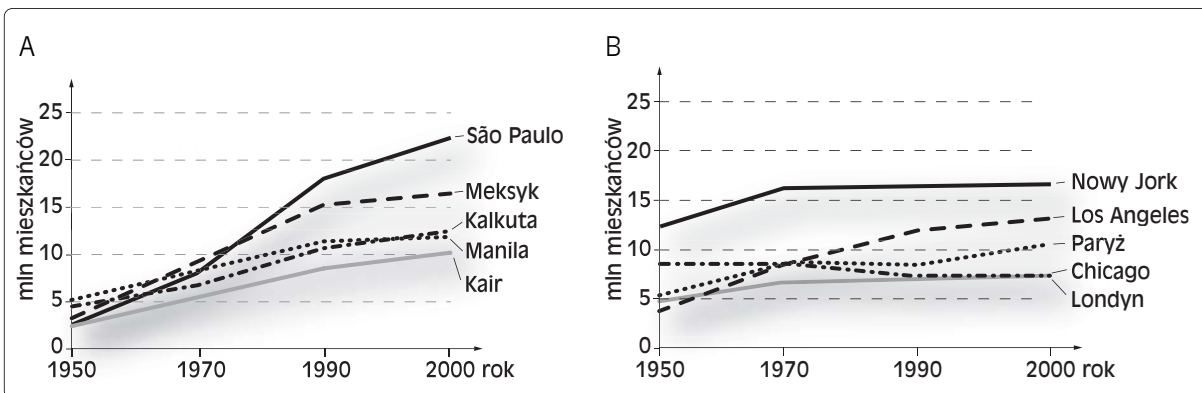
A – , B – , C –

34. Skreśl błędne określenia tak, aby zdania opisujące fazę reurbanizacji były prawdziwe. Reurbanizacja jest **pierwszym/ostatnim** etapem urbanizacji. Proces ten zachodzi w wyniku rozwijania się obszarów **centralnych/podmiejskich**. Obecnie reurbanizacja występuje w krajach **rozwijających się/rozwinętych**, takich jak **Nigeria/USA**.

? **3** pkt

35. Korzystając z wykresów przedstawiających rozwój ludności zespołów miejskich w krajach słabo rozwiniętych (A) i w krajach wysoko rozwiniętych (B) oraz własnej wiedzy, wykonaj polecenia.

? **4** pkt

a) Porównaj dynamikę zmian liczby ludności w obu grupach miast.

.....

b) Wymień nazwę miasta, które odnotowało największy przyrost ludności w ostatnim pięćdziesięcioleciu.

c) Wymień nazwę miasta, które odnotowało spadek liczby ludności w ostatnim pięćdziesięcioleciu.

d) Podaj przyczynę zmniejszania się liczby ludności niektórych miast na świecie.

36. Podaj po dwa czynniki wpływające na dynamikę rozprzestrzeniania się chorób zakaźnych na świecie w średniowieczu i obecnie.

? 4 pkt

W średniowieczu:

1.

2.

Obecnie:

1.

2.

37. Przyporządkuj podanym typom rolnictwa ich cechy i miejsca występowania.

? 3 pkt

Typ rolnictwa	Cecha rolnictwa	Miejsce występowania
1. rolnictwo ugorowe		
2. rolnictwo mało intensywne, wielkoobszarowe i wysokotowarowe		
3. rolnictwo o gospodarstwach średnioobszarowych, wyspecjalizowanych w chowie		

Cechy rolnictwa:

a) w dużych gospodarstwach pracują głównie robotnicy najemni;

b) dwu- lub trzyletnie przerwy w użytkowaniu pól;

c) hodowla bydła mięsnego i mlecznego, owiec, drobiu.

Miejsca występowania:

A) kraje zachodniej i środkowej Europy;

B) kraje Ameryki Łacińskiej;

C) kraje zachodniej i południowej Afryki.

38. Oznacz literą P – zdania prawdziwe, literą F – zdania błędne.

? 3 pkt

a) W międzynarodowych przewozach ładunków największą rolę odgrywa transport morski.

b) TGV i Shinkansen to nazwy szybkich połączeń lotniczych między Europą i Ameryką Północną.

.....

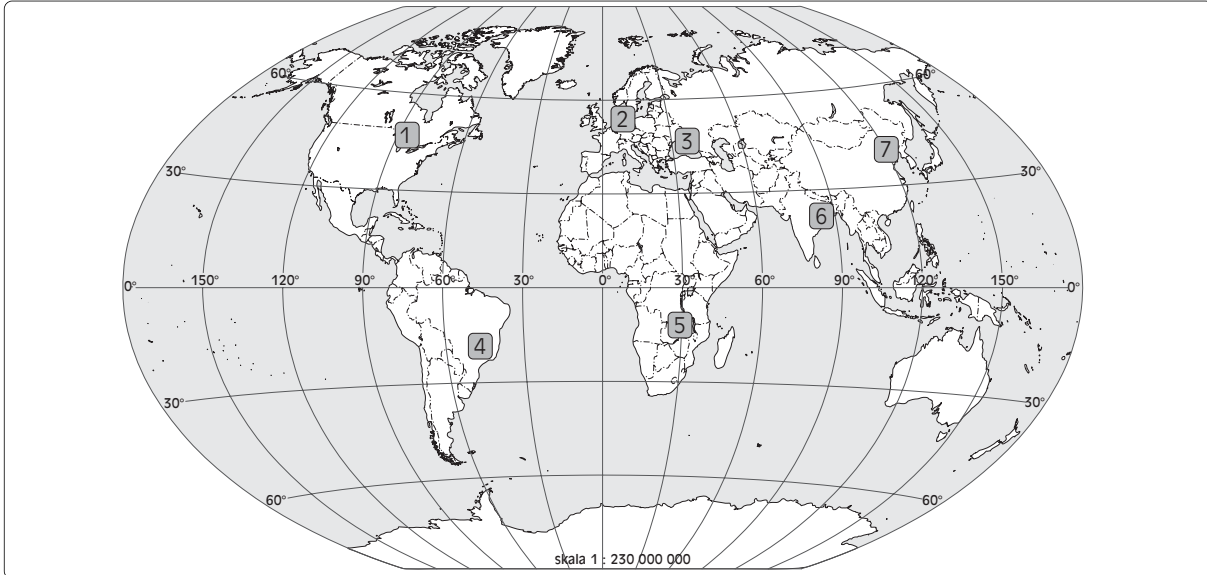
c) W krajach rozwiniętych gospodarczo systematycznie likwiduje się nierentowne linie kolejowe.

.....

- d) Kraje mające najwięcej statków (tzw. kraje taniej bandery) to wielkie obszarowo i wysoko rozwinięte gospodarczo kraje świata.
- e) Kraje zachodniej Europy o małej powierzchni mają gęstą sieć dróg kołowych.

39. Na załączonej mapie zaznaczono wybrane okręgi przemysłowe świata.

? **5** pkt

a) W odpowiednim miejscu wpisz nazwy okręgów.

1. ,
2. ,
3. ,
4. ,
5. ,
6. ,
7. ,

Nazwy okręgów do wyboru: Yorkshire-Humberside, Nadrenii Północnej-Westfalii, Górnośląski Okręg Przemysłowy, Uralski, Doniecki, Kuźniecki, Fushun-Anshan, Damodar, Katanga-Copperbelt (Shaba), Witwatersrand, Minas-Gerais, Przyjezierny, Nadatlantycki.

b) Spośród okręgów podanych na stronie 117 wypisz te, które zostały zrestrukturyzowane.

.....

.....

.....

c) Podaj surowce, na których bazie rozwinął się okręg przemysłowy oznaczony na mapie numerem 5.

.....

.....

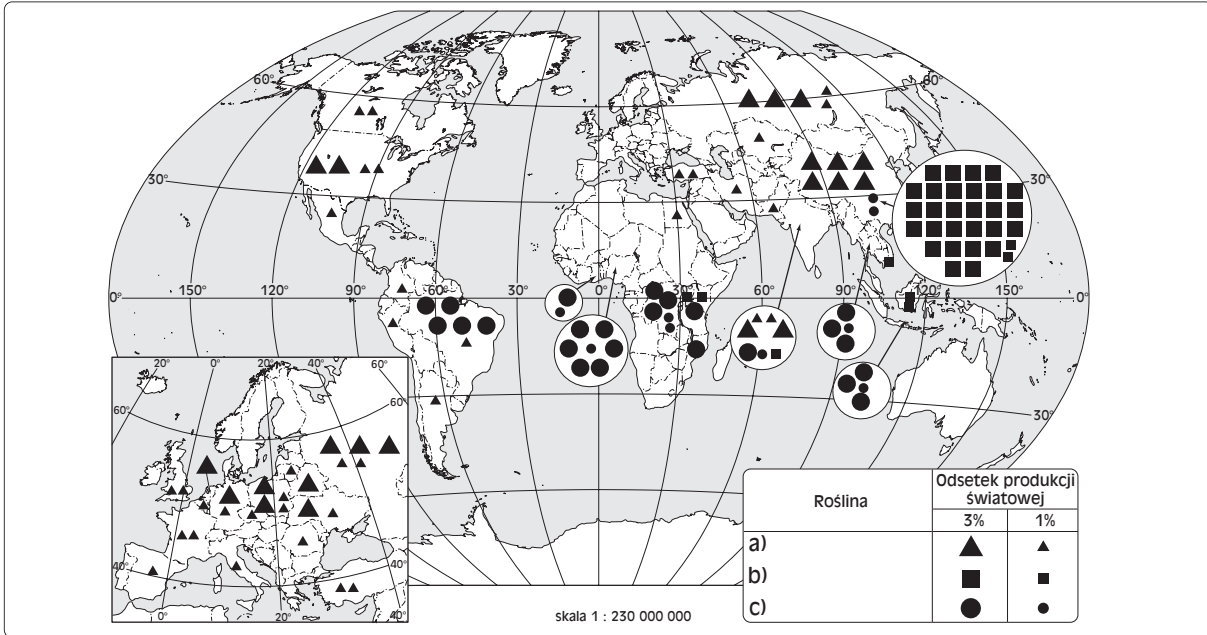
.....

40. Skreśl wyróżnione wyrazy w taki sposób, aby zdania opisujące leśnictwo na świecie były prawdziwe. Lasy stanowią największy odsetek w Ameryce **Północnej/Południowej**. Na tym kontynencie zdecydowanie przeważają lasy **równikowe/borealne**. Najwięcej drewna pozyskuje się w **Stanach Zjednoczonych/Rosji**, natomiast w przeliczeniu na 1 mieszkańca w **Finlandii/Chinach**. W krajach rozwiniętych prawie całość pozyskiwanego drewna to drewno **użytkowe/opałowe**.

? **3** pkt

41. Rozpoznaj rośliny okopowe na podstawie mapy ilustrującej rozmieszczenie upraw tych roślin na świecie.

? **3** pkt

a) , b) , c)

42. Oznacz literą P – zdania prawdziwe, literą F – zdania błędne.

? **3** pkt

- a) Koszt budowy elektrowni atomowych jest wysoki, natomiast koszt wytwarzania energii elektrycznej niski.
- b) Najwięcej elektrowni geotermicznych na świecie znajduje się w europejskiej części Rosji, na Litwie, Łotwie i w Estonii.
- c) Elektrownie wiatrowe wpływają niekorzystnie na populację ptaków wędrownych.
- d) Obecnie większość energii elektrycznej wytwarza się w elektrowniach ciepłych.
- e) Największa elektrownia wodna na świecie („Trzy Przełomy”) powstaje na rzece Amazonce w Brazylii.

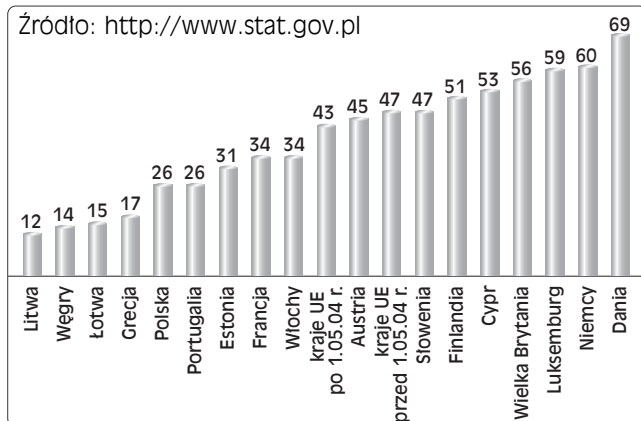
43. Wykres przedstawia odsetek gospodarstw domowych z dostępem do Internetu w domu dla krajów Unii Europejskiej w 2004 roku.

Źródło: <http://www.stat.gov.pl>

? **6** pkt

a) Oceń odsetek gospodarstw domowych z dostępem do Internetu w Polsce na tle innych krajów Unii Europejskiej.

.....

b) Podaj trzy przyczyny wpływające na taki odsetek Polaków mających dostęp do Internetu.

1.
2.
3.

c) Przedstaw i uzasadnij zmiany w dostępie gospodarstw domowych do Internetu w Unii Europejskiej przed 1 maja 2004 roku i później.

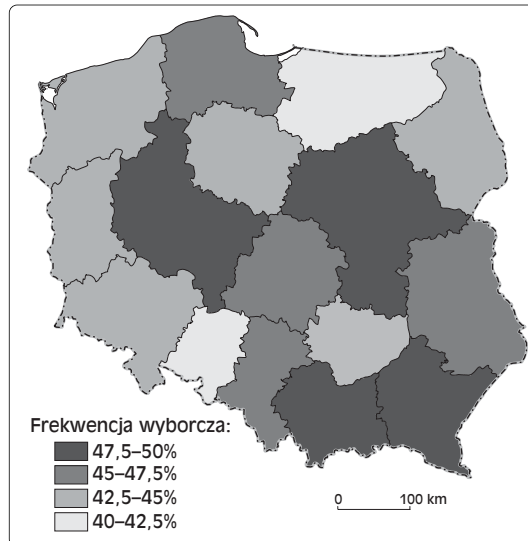
.....

.....

.....

44. Wykonaj polecenia na podstawie mapy i własnych wiadomości.

3 pkt

a) Podaj nazwę działu geografii zajmującego się tematyką przedstawioną na mapce.

.....

b) Wyjaśnij pojęcie „frekwencja wyborcza”.

.....

c) Wymień dwa województwa o najniższej frekwencji wyborczej w Polsce w 2001 roku.

.....

45. Skreśl wyróżnione wyrazy umieszczone w nawiasach w taki sposób, aby zdania opisujące usługi na świecie były prawdziwe.

3 pkt

Usługi, będące trzecim – po rolnictwie i przemyśle – sektorem gospodarczym, mają **najniższą/najwyższą** dynamikę rozwojową spośród nich. Do tego sektora zaliczamy między innymi łączność i **handel/rybołówstwo i leśnictwo**. Rola usług w poszczególnych państwach **rośnie/maleje** wraz z rozwojem gospodarczym. W krajach rozwiniętych w sferze usług zatrudnionych jest **ponad 50%/poniżej 25%** ogółu pracujących. W krajach wysoko rozwiniętych udział tej sfery **przekracza 70%/nie przekracza 50%**.

? 4 pkt

46. Żywność modyfikowana genetycznie jest coraz częściej produkowana w takich krajach jak USA, Argentyna czy Kanada. Jednak w wielu krajach (np. w Polsce) produkcja tej żywności budzi społeczny sprzeciw. Podaj dwa argumenty zwolenników i dwa argumenty przeciwników produkcji modyfikowanej genetycznie żywności.

Argumenty zwolenników:

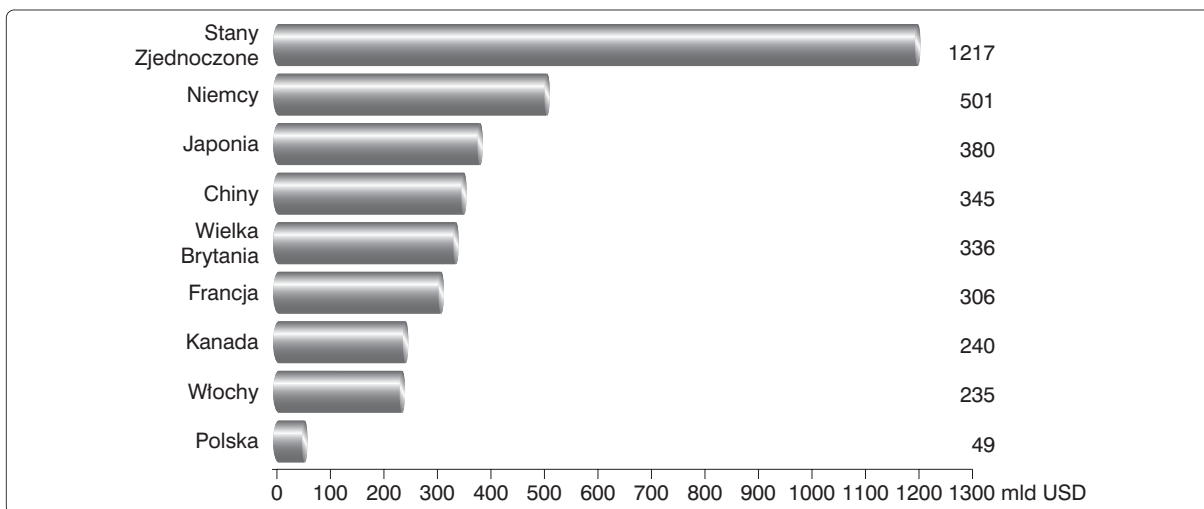
1.
2.

Argumenty przeciwników:

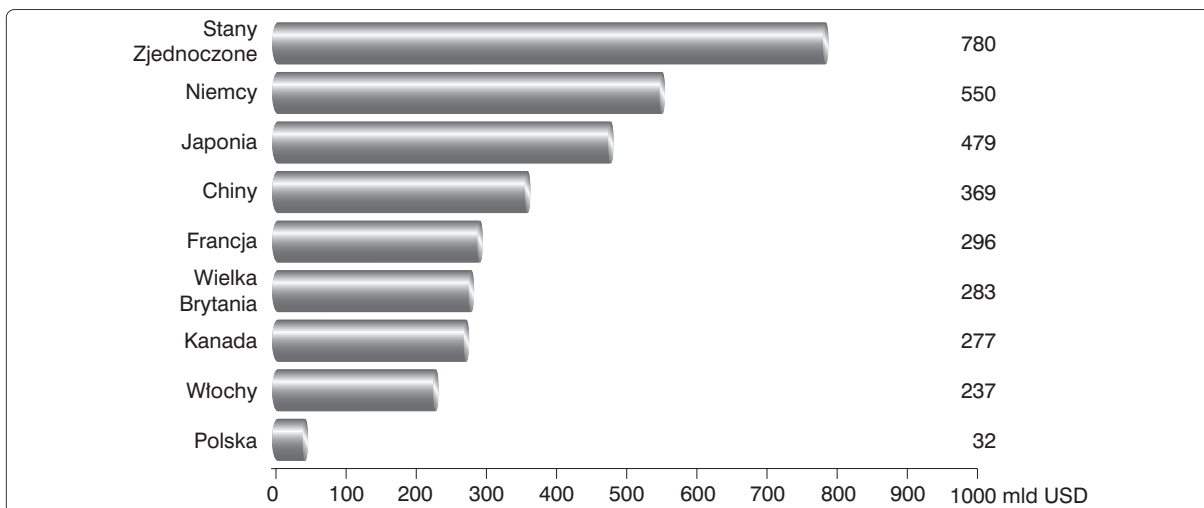
1.
2.

47. Oblicz saldo bilansu handlu zagranicznego dla Francji i Kanady.

? 1 pkt

Główni importerzy światowi w 2000 roku

Główni eksporterzy światowi w 2000 roku

Miejsce na obliczenia:

Saldo bilansu handlu zagranicznego Francji wynosi

Saldo bilansu handlu zagranicznego Kanady wynosi

48. Przyporządkuj każdej grupie upraw należącą do niej uprawę.

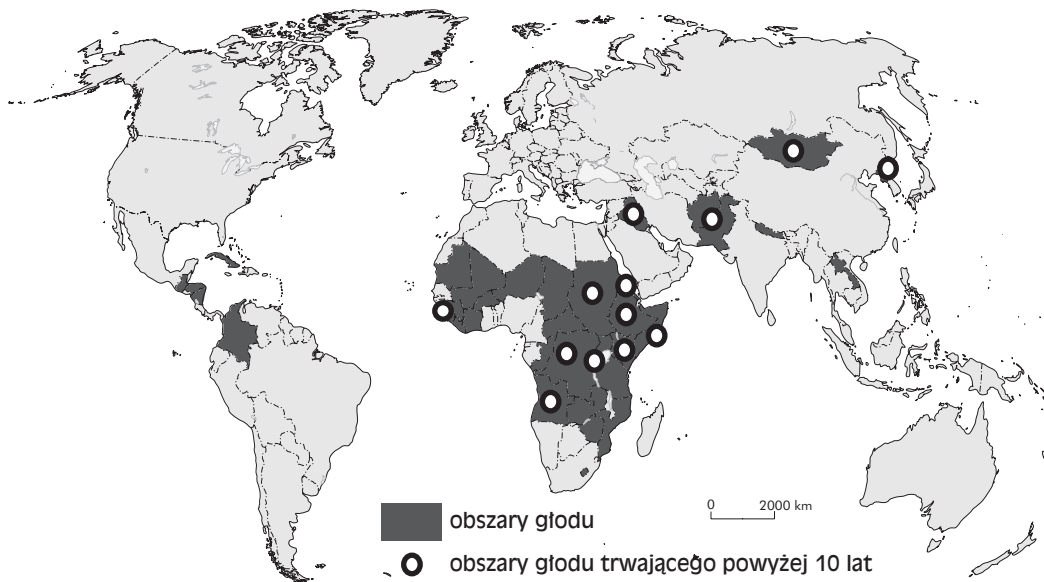
? 2 pkt

a) zboża	A) juta
b) rośliny bulwiaste i korzeniowe	B) palma daktylowa
c) owoce i warzywa	C) maniok jadalny
d) rośliny oleiste	D) kukurydza
e) rośliny włókniste	E) soja
f) używki	F) trzcina cukrowa
	G) herbata

a) b) c) d) e) f)

49. Rycina przedstawia obszary klęski głodu w 2005 roku według raportu ONZ.

? 2 pkt

Źródło: „National Geographic”, czerwiec 2005.

a) Wymień pięć państw, w których klęska głodu trwa już powyżej 10 lat.

.....

b) Podaj dwie naturalne oraz dwie wywołane przez człowieka przyczyny głodu na kontynencie afrykańskim.

Naturalne:

1.

2.

Wywołane przez człowieka:

1.

2.

50. Pogrupuj porty specjalizujące się w przeładunku podanych towarów:

? 3 pkt

ropy naftowej	rudę żelaza	żywności
.....
.....
.....
.....
.....
.....

Porty: a) Ras Tannura, b) Thunder Bay, c) Dubaj, d) Narwik, e) Bordeaux, f) Tubarao, g) Santos, h) Lulea, i) Maracaibo.

51. Wykonaj zadanie na podstawie zamieszczonego poniżej tekstu.

? 3 pkt

Zakaz wwożenia polskiego mięsa Ukraina wprowadziła pod koniec marca [2006 roku]. Ukraińcy zarzucili polskim producentom, że ich wyroby nie mają wymaganych dokumentów weterynaryjnych. Mieli też pretensje do polskich władz o brak kontroli eksportowanego mięsa. Negocjacje z udziałem służb weterynaryjnych obu krajów trwały od kilku tygodni, ale dopiero w piątek doszło do kompromisu.

[...] Według resortu rolnictwa w trzech kwartałach 2005 roku Polska wyeksportowała na Ukrainę 60 tys. sztuk trzody chlewnej (to aż 67% całego eksportu polskiego żywca) oraz 5,3 tys. ton mięsa wieprzowego (3% eksportu).

Blokada granicy wschodniej trochę ogranicza eksport mięsa, choć branża już się przyzwyczaiła, że nie może liczyć na rynki wschodnie, i zakłady szukają innych odbiorców – powiedział PAP Witold Choiński, prezes Związku Eksporterów i Importerów Mięsa.

Jarosław Ptak, szef biura Polskiego Związku Hodowców i Producentów Trzody Chlewnej, ma nadzieję, że przywrócenie eksportu na Ukrainę wywoła wzrost cen i poprawi opłacalność produkcji trzody. Do tej pory zakłady z konieczności więcej produktów sprzedawały na rynku krajowym. [...]

Źródło: *Polskie mięso wraca na Ukrainę*, „Gazeta Wyborcza” z 6–7 maja 2006.

a) Odpowiedz, dlaczego Ukraina wprowadziła zakaz importu polskiego mięsa.

.....

.....

.....

b) Określ wielkość eksportu trzody chlewnej na Ukrainę w polskim eksporcie żywca.

.....

.....

.....

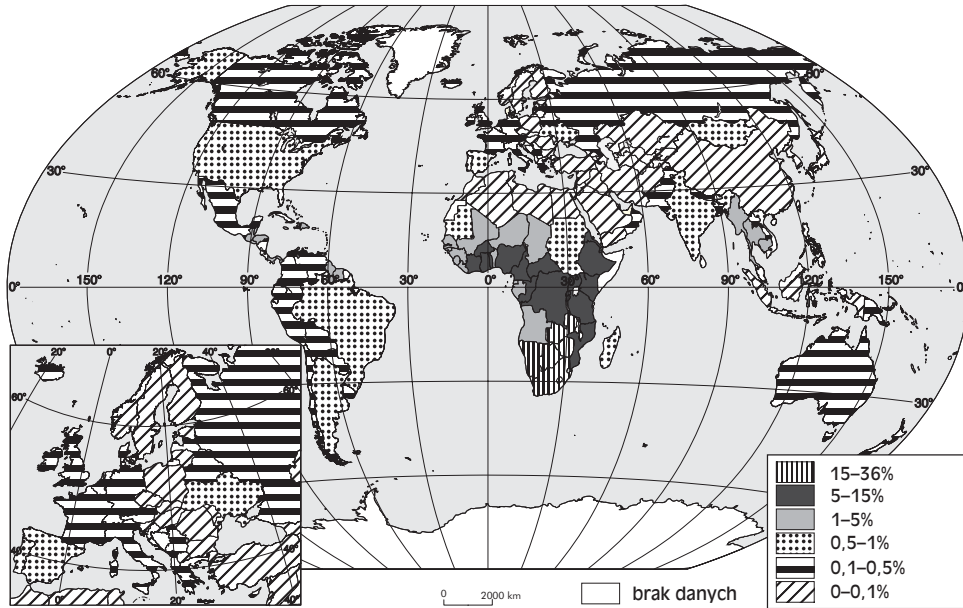
c) Podaj dwa skutki, jakie może mieć dla polskiej gospodarki przywrócenie eksportu mięsa na Ukrainę.

1.

2.

52. Na podstawie mapy ilustrującej rozmieszczenie ludności zakażonej wirusem HIV oraz własnej wiedzy wykonaj polecenia.

4 pkt

a) Podaj cztery państwa, w których odsetek populacji zakażonej wirusem HIV jest największy.

1.
2.
3.
4.

b) Wyjaśnij, z czego wynika w Afryce zróżnicowanie terytorialne liczby zakażonych osób.

.....

c) Mówiąc o tej chorobie, posługujemy się skrótami HIV i AIDS. Jaka jest między nimi różnica?

.....

d) Przedstaw trzy symptomy AIDS.

1.
2.
3.

53. Rolnictwo jest działem gospodarki, stanowiącym w niektórych państwach istotne źródło zatrudnienia. Na podstawie mapy przedstawiającej odsetek zatrudnionych w rolnictwie w krajach europejskich oraz własnej wiedzy wykonaj polecenia.

? 5 pkt

a) W rolnictwie rynkowym wyróżniamy różne typy rolnictwa:

- intensywne owocowo-warzywne,
- wielkoobszarowe o nastawieniu hodowlanym,
- plantacyjne,
- wielkoobszarowe nastawione na produkcję zbóż,
- o gospodarstwach średnioobszarowych wyspecjalizowanych w chowie.

Podaj nazwę typów charakterystycznych dla wybranych regionów Europy:

Europa Środkowa –

Europa Zachodnia i Południowa –

Europa Wschodnia –

b) Sformułuj wniosek dotyczący zatrudnienia w rolnictwie w państwach Europy Zachodniej i Środkowo-Wschodniej. Wyjaśnij przyczynę różnic.

.....

54. W międzynarodowych przewozach ładunków transport morski odgrywa największą rolę – obsługuje 70% wymiany handlowej.

a) Przyporządkuj rodzajom statków strukturę przewożonych przez nie towarów.

1) kontenerowiec	a) towary o dużej objętości
2) zbiornikowiec	b) ropa naftowa
3) masowiec	c) tzw. drobnica
	d) towary ciekłe i gazowe

1 – 2 – 3 –

b) Podaj trzy zalety transportu morskiego.

1.
2.
3.

? 4 pkt

55. Przeczytaj poniższy fragment artykułu i wykonaj polecenia.

Ile wytrzyma Ziemia?

Zdaniem wielu uczonych już teraz jest za dużo ludzi na planecie. Jej zasoby są zbyt małe, aby każdemu zapewnić komfortową egzystencję, tym bardziej że nasze potrzeby raczej rosną, niż maleją. Zabraknie ziem uprawnych, wody pitnej, ryb w morzach, surowców energetycznych – wyliczają naukowcy. Aby nakarmić rosnącą armię ludzi, trzeba będzie poświęcać kolejne fragmenty cennej przyrody, ryzykując zaburzenie równowagi biologicznej planety. [...]

? 4 pkt

Niedawno w „Gazecie” przedstawiliśmy prognozy brazylijskich biologów, zdaniem których w 2050 roku Puszcza Amazońska będzie dwa razy mniejsza niż dziś. W ciągu czterech dekad znikną 2 mln km kw. najwspanialszych lasów świata. Zastąpią je stada krów oraz pola soi i innych upraw. [...]

Źródło: A. Holdys, *Koniec eksplozji demograficznej?*, „21 odkryć XXI wieku” nr 21, dodatek do „Gazety Wyborczej”.

a) Sformułuj prawidłowość dotyczącą zależności między liczbą ludności a środowiskiem przyrodniczym Ziemi.

.....

.....

.....

b) Podaj trzy przykłady negatywnego wpływu przemian gospodarczych na środowisko przyrodnicze Ziemi.

1.
2.
3.

56. Przeczytaj uważnie tekst źródłowy, a następnie wykonaj polecenia.

W zeszłym roku polski eksport rósł szybciej niż w 2005 roku – i to pomimo silnego złotego (na co często narzekają eksporterzy). Jeszcze szybciej rósł Import, więc nieco zwiększyło się ujemne saldo w handlu. Ekonomisci jednak uspokajają: importujemy, bo firmy inwestują i sprowadzają z zagranicy np. maszyny i części do produkcji.

Firmy działające w Polsce wyeksportowały w 2006 r. towary za 87,5 mld euro, czyli o 22,6% więcej niż rok wcześniej. Ekonomisci sądzą, że silny wzrost eksportu utrzymuje się m.in. dzięki rosnącej wydajności i konkurencyjności naszych firm (więc ich produkty są tańsze), silnemu popytowi zagranicznemu oraz rosnącym inwestycjom, także zagranicznym.

– Duże znaczenie dla wzrostu handlu mają firmy zagraniczne działające w Polsce, których udział w naszym eksporcie wynosi już 65%. – mówi ekonomistka Banku BPH. W zeszłym roku zagraniczne koncerny zainwestowały w Polsce 14,7 mld dol. Budują nowe zakłady, z których wyprodukowane towary trafiają głównie na eksport. Polskie towary cieszą się coraz większym powodzeniem, szczególnie w krajach Unii Europejskiej – ponad 77% naszego eksportu jest kierowane na rynek unijny. Motorami eksportu są samochody i części samochodowe, meble oraz elektronika. Kilka światowych koncernów zbudowało lub buduje u nas fabryki telewizorów, nic więc dziwnego, że ich eksport wzrósł w zeszłym roku o 100%.

Najszybszy wzrost importu mamy w handlu z krajami ze wschodu. I to głównie w handlu z tymi krajami mamy duży deficyt. Nasz import z Chin jest aż dziesięć razy większy niż eksport do tego kraju. W zeszłym roku najbardziej imponujący wzrost importu mieliśmy w handlu z Koreą Południową – aż o 82,7%! – To może być skutek dużych koreańskich inwestycji zagranicznych w Polsce w sektorze elektronicznym.

Źródło: „Gazeta Wyborcza”, 02.03.2007

a) Podaj, o ile procent wzrósł eksport towarów w 2006 roku w stosunku do roku 2005.

.....

b) Podaj trzy przyczyny wzrostu eksportu Polski w 2006 roku.

1.
2.
3.

c) Wymień dwa kraje, których import do Polski wzrósł najszybciej.

1.
2.

60.

a) Przedstaw po dwa pozytywne i negatywne skutki integracji politycznej i gospodarczej na świecie.

Integracja	Skutki pozytywne	Skutki negatywne
polityczna

gospodarcza

b) Podaj po jednym przykładzie integracji politycznej i gospodarczej na świecie.

Przykład integracji politycznej:

.....

Przykład integracji gospodarczej:

.....